ב ב שם הלכה ה: ג מיי פ"ה מהלי ביאת

מקדש הלכה ט:

. ד ד מיי׳ פ״ד מהל׳ תמידין

הלכה ה:

רבינו חננאל

בראשונה כל מי שרוצה

לתרום את המזבח תורם כו'. לידי סכנה, שהיו

דוחפין ומשברין זה את זה. ומפני מה לא תיקנו

פייס לתרומת הדשן משום דעבודת לילה הוא ולא

אתו. והרי איברים ופדרים שפקעו מעל המזבח בלילה שמחזירין ע"ג המזבח דעבודת לילה

ודחינן האי סוף עבודה

י דיממא הוא. וואקשינוז

היום היא, דא"ר יוחנן

קידש ידיו לתרומת הדשן למחר אין צריך לקדש,

שכבר קדש מתחילת עבודה. ודחינן אימא שררר הידש מחחילה

לעבודה ולעולם עבודת

לילה היא. איכא דאמרי

מיגנא ממיקם. המחזיר אברים ופדרים יושב

אבוים ופוזים יושב ושומר ועדיין לא ישן. והמבקש להרים תרומת

הדשן כבר ישן ורוצה עכשיו לעמוד משנתו,

וקשה הוא המבקש לעמוד משנתו ממי

לישן. ואמרינן וכי מפני

שהיו באין הרבה ומשברין זה לזה, על זה היתה תקנת הפייס, לא היתה

. התקנה אלא מפני שלא היו

לה עבודות אחרות דתניא

מי שזכה בתרומת הדשן זוכה בסידור מערכה

ובשני גיזירי עצים. (אמר

ב) אמר רב אשי שני תקנות היו מעיקרא סבור לא אתו רי׳

סבור לא אתו כו'. פשוטה היא. כל הקודם

את חברו לתוך ארבע אמות זכה. ל) (י׳ דברים

נאמרו בירושלים כו' בבא

קמא בסוף פ' מרובה מידת תשלומין כו').

ואוקימנא ד' אמות של כבש הסמוכות למזרח

ומיבעיא אמה יסוד ואמה

סובב מכלל ארבע אמות

בתיקו. ירושלמי א״ר יוסי

בר בון בפירוש תני לה

חבירו בתוך ארבע אמות

חייא כל הקודם את

רב) אמר רב

היא והא תק[נו]

הא נמי תחלת

 המיד כת., ב) [לקמן כה.], ג) [לקמן כז:],
 ד) [עם כת.] זבחים כ. כה: י) [עם כה: איש, מי [לקמן כז: כת.], (ז' זכה], ז' [דף כה.], ק) [דף כג.], ע) מ"י,

הגהות הב"ח

(h) רש"י ד"ה הלביעו כו' ימונה האצבעות וחוזר חלילה: (ב) שם ד"ה דביני. מיבת לכך נמחק: (ג) שם ד"ה פשיטא. ארבע של כבש הסמוכות לתחילת

מוסף רש"י

ארבע פייסות היו שם אובע פייסות היה שם. נכל יוס (לעיל יד:). קידש ידיו לתרומת הדשן. דכתיב והרים את הדשן, הגחלים המאוכלות ויורד ונוחנה מזבח, כדכתיב ושמו אלל המובח. ושם היה נבלע יום ראשונה לכל העבודות (זבחים כ.). שכבר קידש מתחילת עבודה. שוו מחלת עבודה שו הכא **.**(DU)

תום' ישנים מתני'. בזמן שהן מרובין -רציז בכבש כו'. ומימה בגמרא א"כ איך רלין, והאמרינן בירושלמי דברכות [פ״א ה״א] גבי תפלה מי שעומד ומתפלל לריך להשוות רגליו, תרין אמורין ר' סימון ור' לוי חד אמר כמלאכים וחד אמר ככהנים, מאן דאמר ככהנים שהיו מהלכין עקב בלד גודל דכתיב [שמות כ, כג] לא תעלה במעלות על מזבחי, פי' כיון שבשעת הילוך מיישרין רגליהן כל שכן בשעת תפלה מעומד, ואין נראה לומר דרנין עקב בנד גודל קחמר. ושמח כיון שלח [היו] עדיין עסוקין בעבודה כמו בהולכת איברים לכבש יכולין לרוך. אי נמי רלין עקב בלד גודל [קאמר שהיו ממהרין ללכת בענין זה. ומכאן נראה לרבינו דהא דאמרינן בסוכה [נב, ב] אמרו עליו על בנה של מרתא בת בייתוס שהיה נוטל כו' והיה הולך עקב בלד גודל] שלא להראות כחו עושה כן, אלא כי כן לריך לו לילך בשעת עבודה כלפרישית. הממונה אומר להם הצביעו. פי׳ שיהו מכוונים ביניהם מנייו אחד מכוומט בימיט מפין מחד יי או כי או מי וימנו בוה א' בוה ב' בוה ג' כל המנייו ואותו שיסיימו בו המנין שכיונו יתרום. וא"ת המנין שכיונו יתרום. וא"ת א"כ יש רמאי שהממונה ידע בטוב היכן יסיים המנין וכל מי (שאינן) [שרולה] בו יתרום. י"ל שהממונה היה מונה ולא היו אומרים לו . בערוך וע' לבע בן. נמ'. הרי איברים ופדרים

בראשונה כל מי שרולה לתרום. כל כהן שהיה מחותו בית אב ורוצה לתרום הדשן שחרית תורם ולא היה פיים לדבר: ובומן שהן מרובין. הבאים לתרום זה אומר אני תורם וזה

ושתים אורך: וכל הקודם בהן. ליכנם

לתוך ארבע אמות עליונות של כבש

הסמוכות לראש המזבח זכה לתרום

חהו גורלם: ואם היו שניהם שוים.

בכניסתן אין אחד מהן זוכה לתרום

אבל מעתה כולם באין להטיל גורל

ומהו הגורל הממונה על הפייסות

אומר לכולם: הלביעו. הוליאו

אלבעותיכם כל אחד יראה אלבעו

כדמפרש לקמן בפרקין " מקיפין ועומדין

בעגולה בא הממונה ונוטל מלנפת

מעל ראש של אחד מהן וממנו פיים

מתחיל לימנות ומוליא כל אחד ואחד

אלבעו למנין והממונה אומר כל

שהמנין כלה בו הוא זוכה ומוליא

מפיו מנין או מאה או ששים הרבה

יותר משהיו שם הכהנים ומתחיל

למנות מזה שנטל מראשו המלנפת

וסובב והולך ומונה (6) וחוזר חלילה עד

סוף המנין ומי שהמנין כלה בו הוא

הזוכה וכן לכל הפייסות: אחת או

שתים. בגמרא [כג.] פריך לה עלה: ואין

מוליחין חגודל במקדש. בגמרחי מפרש

מפני הרמאין כשיקרב המנין לכלות

ויביט למי יכלה יוליא זה העומד לפניו

שתי הלבעות כדי שימנה בשני בני

אדם וימהר המנין לכלות בו והממונה

לא יבין לפי שאדם יכול להרחיק

אגודל מן האלבע הרבה ונראין

כאלבעות ב' בני אדם: אלא בפיים.

זה שפירשנו: ארבע פייסות היו שם.

ד׳ פעמים ביום נאספים לפיים:

בבז' והא. עבודה זו של תרומת

הדשן: מעיקרא. הודם שאירע תהלה

במרולתם: מ"ע לא תקינו לה פייסא.

ככל שאר עבודות דמתני' דתנינו

שכל תחילתן בפיים היתה: מעיקרא

סבור. בית דין: כיון דעכודת לילה

היא. הואיל והוכשר בלילה לא חשיבא

ליה לכהנים ולא אתו לאינצויי עלה:

והא הקטרת איברים. שהוא כשר

כל הלילה ותנן גבי פייסות דמתני׳

(לקמן דף כה.) מי מעלה איברים

לכבש ומן הכבש למזבח: סוף עבודה

דיממה היה. שהוח גמרו של קרבן

שנשחט ביום ונזרק דמו ביום לכך

חשובה בעיני הכהנים לבא לריב

עליה: למחר חין לריך לקדש. חם

המזבח תורם ובזמן שהן מרובין רצין ועולין בכבש כל הקודם את חבירו בארבע אמות זכה ואם היו שניהן שוין "הממונה אומר להן הצביעו ומה הן מוציאין אחת או שתים ואין מוציאין אגודל במקדש מעשה שהיו שניהם שוין ורצין ין בכבש ודחף אחד מהן את חבירו ונפל ונשברה רגלו וכיון שראו בית דין שבאין לידי סכנה התקינו שלא יהו תורמין את המזבח אלא בפיים בארבע פייסות היו שם וזה הפיים הראשון: גמ' והא מעיקרא מאי מעמא לא תקינו לה רבגן פייםא מעיקרא סבור כיון דעבודת לילה היא לא חשיבא להו ולא אתו כיון דחזו דקאתו ואתו לידי סכנה תקינו לה פייסא והרי איברים ופדרים דעבודת לילה היא ותקינו לה רבנן פייסא יסוף עבודה דיממא היא האי נמי תחלת עבודה דיממא היא יידאמר ר' יוחנן יקידש ידיו לתרומת הדשן למחר אין צריך לקדש שכבר קידש מתחילת עבודה אימא שכבר קידש מתחילה לעבודה איכא דאמרי מעיקרא סבור כיון דאיכא אונם שינה לא אתו כיון דחזו דאתו וקאתו גמי לידי סכנה תקינו לה רבנן פייסא והרי איברים ופדרים דאיכא אונם שינה ותקינו לה רבנן פייםא שאני מיגנא ממיקם ותקנתא להך גימא הואי תקנתא להאי גיסא הואי דתניא סימי שזכה בתרומת הדשן יי(יזכה) בסידור מערכה ובשני גזירי עצים אמר רב אשי שתי תקנות הוו מעיקרא סבור לא אתו כיון דחזו דקאתו ואתו גמי לידי סכנה תקינו לה פייסא כיון דתקינו לה פייםא לא אתו אמרי מי יימר דמתרמי לן הדר תקינו להו מי שזכה בתרומת הדשן יזכה בסידור מערכה ובשני גזירי עצים כי היכי דניתו וניפייםו: ובזמן שהן מרובין

וכו': אמר רב פפא פשימא לי ארבע אמות

המערכה ונותן אותן ממעל עלי המערכה ומקרא יליף לה לקמן (דף כו:) ובער עליה הכהן עלים ובער על המערכת העלים שני

גזירי עלים דהא קרא במערכה משתעי רישיה דקרא והאש על המזבח תוקד בו וגו' וכל מוקדה שבענין לשון מערכת

מדורה היא: אמרי מי יימר דמסרמי. לא חשיבא עלייהו למיטרח עלה מספיקא: דארעא. ארבע אמות קרקע הסמוכות

קודם עלות לכבש: קמייתה נמי לה. ארבע ראשונות שברגל הכבש: דביני ביני. לברור ארבע אמות בתוך שלשים

ושתים (ב) (לכך): לא מסיימין. לא יהא בהן סימן: פשיטא לי. דארבע דכבש גבי מזבח תנן מיהו הא מיבעי לי דקי"ל בזבחים

(דף פב:) שהכבש פורח אמה על כניסת היסוד ואמה הסובב נמלאו ארבע (ג) הסמוכות לכבש לחחילת יסוד מובח מלמטה הן שש לסמיכת גג

בראשונה יכל מי שרוצה לתרום את

אומר אני מורם זה היה משפטו: רצין ועולין בכבש. שהוא שלשים ביום וחביבא להו דאכתי ליכא אונס שינה ונ"ל דשפיר פריך דהא כל

שכיחי דחתו בשבילה שיהו לריכין להיות ניעורין זימנין עד חלות כדי לאהדורי פוקעין דידהו: שתי תקנות הוו. מימה לי מנא ליה דשתי תקנות הוו לימא מעיקרא סבור דלא אתו כיון דחזו דאתו וקאתו נמי לידי סכנה והולרכו

בראשונה כל מי שרוצה לתרום כו'. שאני מיגנא ממיקם.

כשירה ביום ולהכי תקינו רבנן פייסא דלא ליתו לאינלויי כיון דכשירה

תימה לי אמאי לא משני דעבודת איברים ופדרים

מי שמעלה איברי תמיד של בין

הערבים מכבש למזבח היה לריך

להיות ניעור בלילה עד שיתעכלו שאם

יפקעו מעל מזבח שיחזירם למערכה

ולהכי פריך דח"כ לא חביבי להו ולא

לתקן פייסא אמרו אם נתקן פייסא א״כ יהו נמנעין מלבא דלימרו מי יימר דמתרמי לן ותקנו בההיא שעתא דתקינו פייסא כל מי שזוכה בתרומת הדשו דליזכי נמי בסידור מערכה ובסידור שני גזירי עלים וי"ל דלחו דוקא קאמר שתי תקנות בתרי זימני אלא דילמא בחד זימנא וקרי להו שפיר שתי תקנות כיון דתקנת הפיים משום דנפישי דאתו הוה ומשום חששה דילמה לה ליתו תקינו כל מי שזוכה בתרומת הדשן יזכה בסידור מערכה וכו' קרי ליה שפיר שתי תקנות אפילו אי בחד זימני דתקינו להו ואע"ג דלישנא דכיון דתקינו פייסא לא אתו משמע דבתר הכי תקינו להו אין לחוש דלא דק כולי האי בלישניה כי רב אשי מפרש הענין כאילו הוה בתרי זימני וממילא נוקמא נמי בחד זימנא אי נמי נ"ל מדקתני

מי שזכה בתרומת הדשן יזכה וכו' ולא האמר מי שיזכה בתרומת הדשן יזכה בסידור מערכה וכו׳ שמע מינה דלאו בחד זימנא ניתקן אלא הכי הוה מעשה כיון דחזו דלה אתו ופעם אחת היה שלא באו אלא מועטין ולא היו לשם כהנים שהיו מסדרין המערכה לאחר שי נשוכה מי שוכה בתרומת] הדשן או אמרו מי שוכה בתרומת הדשן יזכה בסידור המערכה:

למזרח זכה. א) מתיבות י' דברים וכו' עד תי תשלומין כו׳ שייך לדף

לאחר. ואהני להחדים נסכים להות, זמשה השקרים נספים לבזיכין, אלמא סמוך לנסכים לאלתר מותר לעשותן קודם חמש. והא דאמריגן בזיכין בחמש, היינו שלא יתעכבו

המובח שהוא משוך מנגד היסוד (מובח) הראשון שתי אמות ומבעיא ליה ד' אמות דמתני' לגג המובח נקט להו דהיינו בהדי אמה יסוד ואמה סובב: להחריבו שחרית אחר נסכי ממיד, וכן מוספין באש דאמרינן בממיד נשחט [שם], נראה לפרש שלכתמילה אין לעכבן יותר, אבל קודה לכן מוחר להקריבם מתיד, וכן מוספין באש דאמרינן בממיד נשחט [שם], נראה לפרש שלכתמילה אין לעכבן יותר, אבל קודה לכן מוחר להקריבה לכתמילה מדמצלינן גלוחם דמוספי במלח שני קמייתא לכתמילה [ראה ע"ז ד, בן, לשון רביטי, וא"ח למה אין עשין בפיים שני כמו שהיו עושין אחר הקטרת אברי ממיד שהיה בבקר והבזרכין אחרי כן אפילו למחץ דאמר בזיכן קודמין למוספין כדמשמע לקמן בפרק הממונה. י"ל שכל ענייני הקטרת והעלאות היו בפיים אחד וגם יכולין להקטיר בזיכין בשחרית כדפירש רבינו).
ותקבו בו פיים, ולא חישיען שמא יפשע ולא יקין משנחו. ומשני שאני מיגנא כוי. וא"מ מ"מ עיקר הקטרת איברים ופדרים ביום היה כדמנן בממיד של בין הערבים שקרב בשמונה וממלה. "יל שפעמים מאחרין הרבה ואיכה למיחש שמא שן ויפשע בהקטרתן, ומשני שאני מיגנא כוי. תקנתא לאידך גישא הואי. פיי בקונטרס שמקשה שלטרך שני גזירין וסידור מערכה מקט הפיים. ואין נראה כי מה קושיא היא זו, מ"מ היחה (שקרב) לשם מרומת הדשן [גם כן]. ורבנו סננאל פירש מקנתא להך גיסא וכי תקנו פיים בשביל שהיו מרבין לבא יחד ודוחפין זה את זה, תקנתא להך גיסא הואי שלא היו באין עד שתקנו שיזכה בסידור מערכה ושני גיזרין כוי. יובה בסידור מערבה. שהיה בלילה כדמשמע בחמיד [ריש פ"ב] ושני גיזרין היה ביום כדמשמע בפירקין [כז, ב]. קמייתא גמי לא רצין ועודין בכבש תגן. ואי לא עלו אלא ארבע אמום לא הוה מני רלין

ועולין. וה"ר יוסף פירש רלין ועולין לכבש משמע שהיו עולין יחד, וא"כ אם יווו הראשון פסיעה אחת ממקומו יוכה בשביל זה.

גם. הרי איברים ופדרים דרילייא ותקיבו להו רבגן פייסא. פיי ולא חישיט דילמא לא אמו אלא מיקטו פייס. ומימה וכי אומן של איברים ופדרים מספק כן באץ, והא אמריט לקמן בפירקין [כו, א] האוכה בתמיד של שחר הוא האוכה בתמיד של בין הערבים, ואפילו להאי דבעי למימר שחורין ומפיסין לתמיד אל בין הערבים, קאמר לקמן דמלפרא אמו, אייכ היו הן יודעין מבעוד יום מי המעלה איברים למובת, ומה עניינם לתרומת הדשן שלא היו יודעין מבעוד יום. ואומר רבינו דסבירא ליה לתלמודא דאפילו היו עושין הפייס של תרומת הדשן מבעוד יום יש לחוש כי גם אומו שוכה בפיים יששע ולא יעמוד, כיון שהאחרים לא קיצוהו משכח כי לא יעמודו, (והם) [דאם] לא היו חשבין היים של מרומת הדשן, א"כ לא יעשוהו בלילה [יותקבלו] מבעוד יום, וליכא למידש למידי, אאא ש"מ שאף בשיעשוהו לפי חוששין בפייס של מרומת הדשן, א"כ לא יעשוהו בלילה [יותקבלו] מבעוד יום, וליכא למידש למידי, אאא ש"מ שאף בשיעשוהו לפייס מבעוד יום יש למוש שמא יפשע כיון שלא יעמידוהו אחרים משמח ולכן לא מיקט ביו פייס מתחילה. ולהכי פריך הכי אבירים ופדרים כי' שוכה בהן האחר מבעוד יום ותיקטו. (ועוד דלמאן דאמר מוספין קודמין לבזיכין משמר היולא מקריב ממיד של שחר ומשמר הנכנס מקטיר בזיכין כדמוכח בסוף החליל [סוכה ט, ב] [וא"כ] אין עניינן לחמיד של שחר כלום ואין יכולין להיות בפיים השני כלל, אבל למ"ד בזיכין קודמין למוספין אמי שפיר, דאע"ג דממיד קרב שחרית ובזיכין בממש כדמוכח בריש ממיד נשחט [פסחים מת א), משום דהוה בזיכין בפייס חשיב להו בממיד של שחר. ועוד כי נרלה שמוחר לעשוחו ולאחר שחרית אחר הממיד, דהא לקמן בפרק הממונה [לד, א] משמע שהיה להם להיות בין חביתין לנסכים משום דגמירי חוקה חוקה מחביתין, אי לאו דכתב ביום ביום

דארעא לא רצין ועולין בכבש תנן קמייתא נמי לא רצין ועולין בכבש תנן והדר כל הקודם את חבירו דביני ביני גמי לא דלא מסיימא מילתא פשיטא לי דגבי מזבח תנן בעי רב פפא ארבע אמות שאמרו בהדיה אמה יסוד ואמה סובב 18 לא יצא מן המקדש. ואפי׳ לרבי דאמר בשחיטת קדשים (זכחים דף יט:) לינה מועלת בקידוש ידים ורגלים מודה הוא דמקרות גבר עד לפרא לא

פסלה לינה: מסחילת עבודה. אלמא תחילת עבודה קרי לה: אימא שכבר קידש מסחילה. לשם עבודה: שאני מיגנא ממיקם. נוח לו לאדם לנדד שינה מעיניו מלילך לישן עד סוף הלילה מלהיות עומד ממטתו בהשכמה שהיא מרומת הדשן: **וסקנסא להאי גיסא הואי.** קושיא היא וכי מפני מקלה שאירעה נמקן לה פיים: **והא להאי גיסא הואי**. בשביל סידור המערכה ושני גזירי עלים שהמורם הוא המסדר וכיון דכולן בכהן אחד יש כאן עבודות חשובות ומעיקרא בעו פיים: שני גוירי עלים. שני בקעיות עלים ארוכים כמדת רוחב

תום' ישנים (המשך) יתר. אבל לכתחילה יכול